

DEPOSIT INSURANCE SYSTEM IN GEORGIA AND WORLD TRENDS

Copyright © 2023 the Author/s
Peer review method: Double-Blind
Accepted: October 22, 2023
Published: November 10, 2023
Original scientific article
DOI suffix: 10.36962/NEC18042023-65

David Rusia

Phd student at
Tbilisi State University
ORCID-ID 0009-0001-1114-1808
E.mail: davidrusia@yahoo.com

ABSTRACT

The deposit insurance system is one of the main challenges of Georgian Banking regulation, which serves as a safety pillow of financial stability. Over the past 5 years, Georgia has increased the minimum deposit insurance limit from 5,000 GEL to 15,000 GEL per bank in order to achieve greater stability in the financial market. Georgia has already made a decision to increase the limit to 30,000 GEL from January 1, 2024. We examined the impact of the deposit insurance system on the safety of customers of banking institutions by comparing the volume of accounts/deposits protected by the system with existing practices in neighboring economies. We find that increasing attention to the importance of deposit insurance has led to an increase in the interest of foreign depositors and investors in placing funds in Georgian banks, which contributes to the improvement of international ratings and creditworthiness of Georgian banks.

Keywords: Deposit insurance, cost of deposit funding, resolution.

REFERENCES:

1. Law of Georgia "On Deposit Insurance System".
2. <https://nbg.gov.ge>
3. <https://bm.ge>
4. <https://nbg.gov.ge/>
5. <https://diagency.ge/ka>
6. <https://www.iadi.org/en/research/data-warehouse/deposit-insurance-surveys/>

დეპოზიტების დაზღვევის სისტემა საქართველოში და მსოფლიო ტენდენციები

დავით რუსია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
დოქტორანტი

აბსტრაქტი

დეპოზიტების დაზღვევის სისტემა საბანკო რეგულირების ერთ-ერთ მთავარ გამონაკვეთს წარმოადგენს, რომელიც ფინანსური სტაბილურობის უსაფრთხოების ბალიშად გვევლინება. ბოლო 5 წლის განმავლობაში საქართველომ გაზარდა დეპოზიტების დაზღვევის მინიმალური ლიმიტი 5,000 ლარიდან 15,000 ლარამდე თითო საბანკო დაწესებულებაში განთავსებული სახსრების ფარგლებში, ფინანსურ ბაზარზე მეტი სტაბილურობის მიღწევის მიზნით. საქართველომ უკვე მიიღო გადაწყვეტილება 2024 წლის 1 იანვრიდან ლიმიტის 30,000 ლარამდე გაზრდის შესახებ. ჩვენ განვიხილეთ დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის გავლენა საბანკო დაწესებულებების კლიენტების უსაფრთხოებაზე, სისტემით დაცული ანგარიშების/დეპოზიტების მოცულობის შედარებით მეზობელი ეკონომიკების არსებულ პრაქტიკასთან. ჩვენ ვხვდებით, რომ დეპოზიტების დაზღვევის მნიშვნელობისადმი ყურადღების ზრდამ განაპირობა უცხოელი მესაბრეებისა და ინვესტორების ინტერესის ზრდა ქართულ ბანკებში სახსრების განთავსებასთან დაკავშირებით, რაც ხელს უწყობს ქართული ბანკების საერთაშორისო რეიტინგებისა და კრედიტუნარიანობის გაუმჯობესებას.

საკვანძო სიტყვები: დეპოზიტების დაზღვევა, დეპოზიტების თვითღირებულება, რეზოლუცია.

შესავალი

დეპოზიტების დაზღვევის სისტემა (DIS) საქართველოში 2017 წელს შეიქმნა კომერციული ბანკების დეპოზიტარების უფლებების დასაცავად. დეპოზიტების დაზღვევის სისტემა, პრუდენციულ რეგულირებასთან, ლიკვიდობის მხარდაჭერასთან და ეფექტიან ზედამხედველობასთან ერთად, ფინანსური სტაბილურობის და უსაფრთხოების სისტემის მნიშვნელოვანი კომპონენტია და იცავს დეპოზიტორებს კუთვნილი თანხების დაკარგვისგან. ყველა საბანკო დაწესებულება, რომელიც იზიდავს ფულს ფიზიკური და იურიდიული პირებისგან, ვალდებულია იყოს დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის წევრი და გადაიხადოს ყოველთვიური რეგულარული სადაზღვევო შენატანები დეპოზიტების დაზღვევის ფონდში. ფონდიდან დეპოზიტარების ანაზღაურება ხდება მხოლოდ საბანკო ლიცენზიის გაუქმების შემთხვევაში.

იმ შემთხვევაში, თუ ფონდში აკუმულირებული რესურსები არასაკმარისი აღმოჩნდება დაზღვეული დეპოზიტების ასანაზღაურებლად, ისინი შეივსება სახელმწიფო ბიუჯეტის ან სეზ-დან ნასესხები სახსრების ხარჯზე. დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტო უფლებამოსილია მოიზიდოს სახსრები, მათ შორის სახელმწიფო გარანტიის საფუძველზე სხვადასხვა წყაროებიდან, როგორიცაა: ადგილობრივი და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები, საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქართველოს მთავრობა.

DIS-ას ადმინისტრირებას უწევს დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტო (DIA) და უზრუნველყოფს მის გამართულ და ეფექტიან ფუნქციონირებას. დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოში დაარსების დღიდან აკუმულირებულია 181 მლნ ლარზე მეტი.

სადაზღვევო შემთხვევა კანონის შესაბამისად წარმოადგენს კომერციული ბანკებისგან ლიცენზიის გამოთხოვა (ლიკვიდაციის პროცესის დაწყება). გარკვეულ ქვეყნებში კომერციულ ბანკში მორატორიუმის შემოღებაც ითვლება სადაზღვევო შემთხვევად, როცა წესდება უარი კრედიტორების მოთხოვნების დაკმაყოფილებაზე. თუმცა ქართველი კანონმდებელი მსგავს შემთხვევას არ ითვალისწინებს. სადაზღვევო შემთხვევის დადგომისას, DIS-ში შემავალი ნებისმიერი ბანკის დეპოზიტორები ავტომატურად იღებენ სადაზღვევო კომპენსაციას 15,000 ლარის ოდენობას არა უგვიანეს 20 კალენდარული დღისა, ხოლო დარჩენილი თანხის ანაზღაურება ხდება საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. მომხმარებლისათვის რისკის მინიმიზაციის მიზნით რეკომენდირებულია თანხების რამოდენიმე ბანკში გადანაწილება.

ძირითადი ტექსტი

2024 წლის 1 იანვრიდან სადაზღვევო ლიმიტი 30,000 ლარამდე იზრდება. არსებული გეგმით უახლოეს წლებში აღნიშნული ზღვარი 50,000 ლარს

მიაღწევს. დანართში მოცემულია მეზობელი და პარტნიორი ქვეყნებში მოქმედი ზღვრის მოცულობები 2022 წლის მონაცემით (იხ. დანართი #1).

საქართველოში ანაბრები და ანგარიშები დაზღვეულია, როგორც ლარში, ასევე უცხოურ ვალუტაში. მათ შორის:

- ვადიანი და მოთხოვნამდე დეპოზიტები;
- მიმდინარე ანგარიშები;
- სახელობითი სადეპოზიტო სერთიფიკატები.

ზოგიერთ ქვეყანაში ასევე დაზღვეულა და შემადგენელია ქართულ პრაქტიკაში დაინერგოს:

- მეურვეთა და მზრუნველთა ნომინალურ ანგარიშებზე განთავსებული თანხები, რომელიც გახსნილია სამეურვეო პირის/სამზრუნველო პირის სასარგებლოდ;

- ეს ქროუ ანგარიშებზე განთავსებული სახსრები, თუ ისინი გახსნილია უძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციების ან მშენებლობის საპაიო ხელშეკრულებების ფარგლებში. და მათთვის სადაზღვევო დაფარვის ოდენობა გასხვავებულია სტანდარტული სადაზღვევო ზღვრისგან.

ქართველი კანონმდებლისგან განხვავებით ზოგიერთ ქვეყანაში მომხმარებელს გააჩნიათ უფლება, რომ მიიღოს სადაზღვევო ზღვრის ზემოთ თანხები, თუ თანხა ანგარიშზე აღმოჩნდა მას შემდეგ, რაც:

- გაიყიდა ბინა, სახლი, აგარაკი ან მიწის ნაკვეთი, რომელზეც შენობა იყო განთავსებული;

- გაფორმდა სამკვიდრო;

- თანხის მიღება ხდება სასამართლოს გადაწყვეტილებით;

- კლიენტის სასარგებლოდ გადაიხადეს სიცოცხლის, ჯანმრთელობის ან ქონების დაზღვევის თანხა მიყენებული ზიანის ასანაზღაურებლად;

- მომხმარებელს ჩაერიცხა შრომითი ხელშეკრულებით გათავისუფლების შვებულების ანაზღაურება, კომპენსაცია ან სხვა საზღაური;

- კლიენტს ჩაერიცხა კაპიტალში ინვესტირებული თანხები, სოციალური მოსაკრებლები ან დახმარებები;

- მომხმარებელმა მიიღო გრანტი სუბსიდიის სახით.

გაზრდილ ზღვარზე შესაძლებელია დაწესდეს გადახდის გაზრდილი ვადიანობა. ასევე აღსანიშნავია, რომ გადახდა უნდა განხორციელდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ თანხის ჩარიცხვა მოხდება ანგარიშზე არა უადრეს სამი თვისა საბანკო ლიცენზიის გაუქმებამდე ან დეპოზიტის გადახდაზე მორატორიუმის შემოღებამდე.

სამომავლოდ აუცილებელია გაიმართოს დისკუსია უნდა ფარავდეს თუ არა დაზღვევა შემდეგ თანხებს:

- წარმომდგენზე არსებულ სადეპოზიტო სერთიფიკატებს;

- ბანკისთვის მართვაში გადაცემულ სახსრებს;

- ელექტრონულ ფულს და ანგარიშის გახსნის გარეშე განთავსებულ სახსრებს;

- სუბორდინირებულ დეპოზიტებს;

- ფულადი სახსრებს ნომინალურ ანგარიშებზე (იმ ანგარიშების ჩათვლით, რომლებიც მეურვეებმა და მზრუნველებმა გახსნეს სამეურვეო პირის სასარგებლოდ), გირავნობის ანგარიშებზე და ეს ქროუ ანგარიშები, მათ შორის თუ ისინი განთავსებულია არა უძრავი ქონების ტრანზაქციებისთვის;

- ფულადი სახსრები ადვოკატთა და ნოტარიუსთა ანგარიშებზე, თუ ანგარიშები გახსნილია პროფესიული საქმიანობისთვის და ა.შ.

სადაზღვევო შემთხვევისთვის DIA ირჩევს შესაბამის აგენტ ბანკს, რომლის მეშვეობით არის შესაძლებელი სადაზღვევო კომპენსაციის მიღება. აგენტი ბანკის შერჩევა ხდება გარკვეული კრიტერიუმების მიხედვით. აღნიშნული კრიტერიუმებიდან ერთ-ერთი შეიძლება იყოს მაგალითად ბანკის ფილიალების რაოდენობა მთელი ქვეყნის მასშტაბით. აგენტი ბანკის შერჩევისას მოსალოდნელია წლიური საკომისიოს გადახდა საბანკო დაწესებულების სასარგებლოდ, რამეთუ საბანკო დაწესებულებისთვის ეს დამატებითი რესურსების მობილიზებას და კადრების გადამზადებასთან არის დაკავშირებული ასევე მოსამზადებელია ინსტრუქციული ბაზა და უფლებამოსილებების განწერა.

საქართველოს დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტო იყენებს Pay box მოდელს. მსოფლიო პრაქტიკაში გავრცელებულია შემდეგი მოდელები:

- Pay box მოდელი (დეპოზიტორის ანაზღაურება);

- Pay box plus მოდელი (დეპოზიტორების ანაზღაურება და რეზოლუციის ფუნქციები);

- Loss minimiser მოდელი (რეზოლუციის ფუნქციები, მინიმალური დანახარჯის პრინციპის გათვალისწინებით);

- Risk minimizer მოდელი (რისკების შემცირების ფუნქციები, რისკების შეფასება/მართვა, რეზოლუციის ფუნქციები და დროული ჩარევები)

Paybox-ის მოდელში დეპოზიტების დაზღვევის ინსტიტუტის როლი ვიწროდ არის წარმოდგენილი და შემოიფარგლება დეპოზიტორების ანაზღაუ-

რების ფუნქციით. ჯამში 25 ქვეყანა იყენებს ამ მანდატს, მათ შორის: სასომხეთი, ბელგია, მაკედონია, ჰონგ კონგი, საუდის არაბეთი, სინგაპური, შვეიცარია, უზბეკეთი და ა.შ.

დიდი ბრიტანეთი, არგენტინა, ბრაზილია, ჩეხეთი, დანია, ფინეთი, საბერძნეთი და სულ 46 ქვეყანა იყენებს ე. წ. „paybox plus“ მოდელს, სადაც დეპოზიტების მზღვეველს აქვს რამდენიმე დამატებითი პასუხისმგებლობა, როგორცაა რეზოლუციის ფუნქცია. სეზონი მუშაობს რეზოლუციის ფონდის დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსთვის სამართავად გადასაცემად, რომელიც 2024 წლის გაზაფხულზე შევა ძალაში, რის შემდეგაც საქართველო ავტომატურად Paybox Plus მოდელისკენ გადაინაცვლებს.

ხარჯების შემცირების მოდელში - დეპოზიტების დაზღვევის ინსტიტუტი ინარჩუნებს pay box მოდელის ანაზღაურების ფუნქციას და, გარდა ამისა, იღებს დაზღვეულ დაწესებულებაში გადახდის უნარობის ნებისმიერი შემთხვევის დამუშავების როლს ფინანსური სისტემისთვის ყველაზე დაბალი შესაძლო ხარჯებითა და გარე ფაქტორებით. 17 ქვეყანა იყენებს ზარალის შემცირების მიდგომას, სადაც დეპოზიტების მზღვეველს ევალება განახორციელოს ყველაზე დაბალი ღირებულების გადაჭრის სტრატეგია: კანადა, საფრანგეთი, ინდონეზია, იტალია, იაპონია, მექსიკა, ესპანეთი, თურქეთი და ა.შ.

ზედამხედველის მოდელში (რისკის მინიმიზაცია) დეპოზიტების დაზღვევის ინსტიტუტს აქვს ფართო მანდატი, რადგან ის არის ზედამხედველობის სისტემის ნაწილი (მაგალითად, ფედერალური დეპოზიტების დაზღვევის კორპორაცია (FDIC) აშშ-ში და კორეის დეპოზიტების დაზღვევის კორპორაცია (KDIC)).

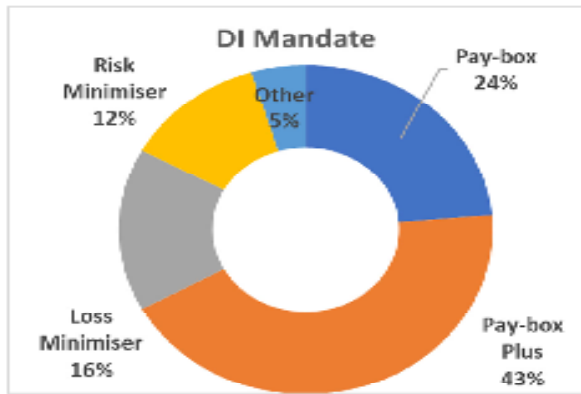
მიუხედავად იმისა, რომ დეპოზიტების დაზღვევის ღირებულების გადახდაზე პირველადი პასუხისმგებლობა ბანკებს უნდა ეკისრებოდეთ, ადეკვატური გადაუდებელი დაფინანსების ღონისძიებები ასევე მნიშვნელოვანია. მთავარი საკითხები, რომლებიც პოლიტიკის შემქმნელები წყვეტენ DIS-ის დაფინანსებასთან დაკავშირებით, არის ის, უნდა დაფინანსდეს **ex-ante** (სადაც ფონდი შეიქმნა ისე, რომ იგი გამოიყენებოდეს გადახდების უზრუნველსაყოფად) თუ **ex-post** (სადაც არ არსებობს ფონდი და DIS-ის მონაწილეებს მოეთხოვებათ წვლილი შეიტანონ სადაზღვევო შემთხვევის დადგომის შემთხვევაში). როგორც ex-ante, ასევე ex-post დაფინანსებას აქვს მთელი რიგი დადებითი და უარ-

ყოფითი მხარეები. Ex-post ხელს უწყობს საბაზრო დისციპლინას, რადგან ბანკებს აქვთ სტიმული, გააკონტროლონ ერთმანეთის საქმიანობა. თუმცა, შეიძლება იყოს შეფერხებები, როდესაც საჭიროა თანხების ოპერატიული მობილიზაცია. გარდა ამისა, DIS-ში სადაზღვევო შენატანების მოთხოვნა შეიძლება მოხდეს ეკონომიკური არასტაბილურობის პერიოდში, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ბანკების გადახდის უნარობის დომინოს ეფექტი.

იმავდროულად, ex-ante დაფინანსებამ შესაძლოა გააძლიეროს საზოგადოების ნდობა, შეუფერხებლად გადაიხადოს სადაზღვევო პრემია და შეამციროს მორალური საფრთხე, თუ ის მოიცავს რისკის მიხედვით დარეგულირებულ პრემიებს. სადაზღვევო ფონდის ex-ante შექმნის ნაკლოვანებები მოიცავს მსხვილი ფინანსური ინსტიტუტების დეპოზიტების გარანტირებისთვის ადეკვატური ზომის ფონდის შექმნის და მართვის სირთულეს. გარდა ამისა, მიუხედავად იმისა, რომ დეპოზიტორებს აშკარად ანიჭებენ უპირატესობას DIS-ზე, რომელიც დაფუძნებულია ex-ante დაფინანსებაზე, ამ ტიპის დაფინანსება მოითხოვს სადაზღვევო პრემიის განსაზღვრას. ამ კონტექსტში მთავარი პასუხგაუცემელი კითხვებია, როგორ უნდა განფასდეს სადაზღვევო პრემიები; როგორ უნდა მივიღოთ "სამართლიანი" პრემია; რას უნდა ფარავდეს სადაზღვევო პრემია; და როგორ ჩავრთოთ სისტემური რისკი დეპოზიტების დაზღვევის პრემიებში.

რისკზე დაფუძნებული მოდელის გამოკვლევა DIS-ის წევრების წვლილის გამოთვლისთვის გახდა გადამწყვეტი მიზანი მარეგულირებლებისთვის გლობალური ფინანსური კრიზისის შემდეგ. მაგალითად, ევროკომისიის ერთობლივი კვლევის ცენტრმა EFDI-თან თანამშრომლობით გამოიკვლია პოტენციური მოდელები და შეაფასა მათი პოტენციური გავლენა ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში.

დეპოზიტების მზღვეველთა საერთაშორისო ასოციაცია - IADI-ი მოიცავს 118 ქვეყანას და ფარავს დეპოზიტების მზღვეველთა 85%-ს მსოფლიოს მასშტაბით. ასოციაციის მიერ 2023 წ. თებერვალში გამოქვეყნებული მონაცემების მიხედვით ბოლო 5 წლის მანძილზე Paybox-ის დომინანტი მოდელი მსოფლიოს მასშტაბით 40%-დან შემცირდა 24%-მდე. დეპოზიტების დაზღვევის სისტემების დაახლოებით 2/3 მონაწილეობენ რეზოლუციის პროცესში ან ფლობენ მრავალ ინსტრუმენტს, რათა დაიცვან დეპოზიტორები ბანკის რეზოლუციის დროს. რისკის მინიმიზატორები (12%) ასევე ხელს უწყობენ რეზოლუციის პროცესს. მათ თანხების

გადახდის ვალდებულებების შესრულების გარდა, გააჩნიათ სისტემაზე გონივრული ზედამხედველობის უფლებები.

2013 წლიდან გაორმაგდა და 60%-ს მიაღწია იმ ქვეყნების წილმა, სადაც დეპოზიტების დაზღვევის სისტემა ანაზღაურებას იწყებს შვიდი დღის განმავლობაში. IADI-მ დააფიქსირა, რომ იზრდება დიფერენციალური პრემიუმ სისტემების გამოყენების ტენდენცია. დეპოზიტების მზღვევლების ნახევარი უკვე იყენებს დიფერენციალური პრემიის სისტემების ელემენტებს.

შემთხვევების 84%-ში, დეპოზიტების მზღვევები იყენებენ ex-ante მოდელს, რის შედეგადაც ნევრბანკებისგან სადაზღვევო პრემიის შეგროვება ხდება პრობლემების წარმოქმნამდე. დეპოზიტების დაზღვევის ზოგიერთი სისტემა აკისრებს დამატებითი პრემიის გადახდას საბანკო სექტორს (ბანკის ბანკროტობისას) იმ შემთხვევებში, როდესაც დეპოზიტების მზღვეველის ფონდი მნიშვნელოვნად ამოიწურება ანაზღაურებისა და/ან სარეზოლუციო საქმიანობების გამო (13%).

ამგვარად, დეპოზიტების თითქმის ყველა დამზღვევი იყენებს მინიმუმ ნაწილობრივ ex-ante დაფინანსებას. მხოლოდ მცირე ქვეყნებია, რომლებიც დამოკიდებული არიან თავისი ფონდის მხოლოდ Ex-post მეთოდოლოგიით შევსებაზე (3%). ბოლო ათი წლის განმავლობაში შემცირდა დეპოზიტების მზღვევების წილი, რომლებიც იყენებენ ბრტყელი პრემიის სისტემებს. დეპოზიტების მზღვევების ნახევარი ახლა იყენებს დიფერენციალური პრემიის სისტემების ელემენტებს.

დასკვნები და რეკომენდაციები:

დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის მომავალი პირდაპირ იქნება დამოკიდებული ფინანსური ინდუსტრიის, ტექნოლოგიებისა და მარეგულირებელი ჩარჩოების განვითარებაზე, რომელშიც უნდა იქნეს გათვალისწინებული შემდეგი თედენციები:

Pay-box პლუს მოდელის მზარდი წილის მიუხედავად, რაც დეპოზიტების მზღვევების მზარდ როლში გამოიხატა ბანკის რეზოლუციის პროცესში, სულაც არ ნიშნავს, რომ მსგავს სააგენტოებს თავად გაუჩნდათ რეზოლუციის უფლებამოსილება. მიუხედავად მზარდი ტრენდისა, დეპოზიტების მზღვევების მხოლოდ 40%-ი მოქმედებს, როგორც რეზოლუციის უფლებამოსილების განმახორციელებელი ორგანო.

ტექნოლოგიური ინოვაციები:

- **ციფრული ვალუტები:** ციფრული ვალუტების, მათ შორის ეროვნული ბანკის ციფრული ვალუტის (CBDC) და კრიპტოვალუტების ზრდა გავლენას იქონიებს ტრადიციულ საბანკო სისტემაზე. დეპოზიტების დაზღვევის სისტემებს შესაძლოა დასჭირდეს ადაპტაცია ციფრული დეპოზიტების დასაფარად და ამ ტექნოლოგიებთან დაკავშირებული უნიკალური გამოწვევების გადაჭრაში.
- **Fintech ინტეგრაცია:** ფინანსური ტექნოლოგიების (fintech) მზარდი როლი და ახალი საბანკო მოდელების გაჩენა გავლენას იქონიებს დეპოზიტების დაზღვევის სტრუქტურასა და განხორციელებაზე. გასათვალისწინებელი იქნება არატრადიციულ საბანკო სუბიექტებში არსებული დეპოზიტების დაფარვის უზრუნველყოფა.

ტრანსსასაზღვრო კოორდინაცია:

- **გლობალიზაცია:** ბანკებს შორის, რომლებიც მოქმედებენ საერთაშორისო დონეზე, შესაძლოა საჭირო გახდეს დეპოზიტების დაზღვევის სისტემებს შორის მეტი კოორდინაცია საზღვრებს გარეთ. რეგულაციებისა და თანამშრომლობის მექანიზმების ჰარმონიზაციამ შეიძლება ხელი შეუწყოს ტრანსსასაზღვრო საბანკო საქმესთან დაკავშირებულ გამოწვევებს.

რისკის გაძლიერებული შეფასება:

- **გაფართოებული რისკის მოდელირება:** დეპოზიტების დაზღვევის სისტემებმა შეიძლება გამოიყენონ რისკების მონიტინგე მოდელირება და მონაცემთა ანალიტიკა ბანკების რისკის პროფილის უფრო ზუსტად შესაფასებლად. ეს ხელს შეუწყობს პრემიის შესაბამისი დონის დადგენას და სადაზღვევო ფონდის ფინანსური სიჯანსაღის უზრუნველყოფას.

მაკროპრუდენციულ პოლიტიკებთან ადაპტაცია:

• **მაკროპრუდენციული რეგულაცია:** დეპოზიტების დაზღვევის სისტემები შესაძლოა უფრო მჭიდროდ იყოს ინტეგრირებული მაკროპრუდენციულ პოლიტიკასთან, რომელიც მიმართულია საერთო ფინანსური სტაბილურობის ხელშეწყობაზე. ეს შეიძლება მოიცავდეს კოორდინაციას სხვა მარეგულირებელ ორგანოებთან სისტემური რისკების მონიტორინგისა და აღმოფხვრის მიზნით.

პოლიტიკების კორექტირება:

• **დაფარვის ლიმიტები და დიზაინი:** პოლიტიკის შემქმნელებს შეუძლიათ გადახედონ და შეცვალონ დაფარვის ლიმიტები ეკონომიკური პირობებისა და რისკის შეფასების საფუძველზე. შეიძლება შეისწავლოს ცვლილებები დეპოზიტების დაზღვევის დიზაინში, როგორიცაა დეპოზიტების სხვადასხვა ტიპის დაფარვის დიფერენცირება.

მზადყოფნა კრიზისისთვის:

• **სტრეს-ტესტირება:** დეპოზიტების დაზღვევის სისტემებისა და ფინანსური ინსტიტუტების რეგულარული სტრეს-ტესტირება ხელს შეუწყობს მოწყვლადობის იდენტიფიცირებას და უზრუნველყოს სადაზღვევო ფონდის ადეკვატურად მომზადების პოტენციური კრიზისისთვის.

კომუნიკაცია და განათლება:

• **საზოგადოების ინფორმირებულობა:** დეპოზიტების დაზღვევის როლისა და შეზღუდვების შესახებ საზოგადოების ინფორმირებულობის გაზრდამ შეიძლება ხელი შეუწყოს მეანაბრების ნდობის შენარჩუნებას. კრიზისის დროს მკაფიო კომუნიკაცია გადამწყვეტია პანიკისა და ბანკის გაშვების თავიდან ასაცილებლად.

მდგრადობა და გამძლეობა:

• **გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) მოსაზრებები:** დეპოზიტების დაზღვევის სისტემებმა შესაძლოა უფრო და უფრო მეტად შეიტანონ ESG ფაქტორები რისკის შეფასებაში, რათა უზრუნველყონ ფინანსური სისტემის გრძელვადიანი მდგრადობა და გამძლეობა.

დეპოზიტების დაზღვევის მომავალი, სავარაუდოდ, მოითხოვს დინამიურ და ადაპტირებულ მიდგომას განვითარებადი გამოწვევებისა და ფინანსური ლანდშაფტის ცვლილებების გადასაჭრელად. მარეგულირებელი ორგანოები, პოლიტიკის შემქმნელები და საერთაშორისო ორგანიზაციები მთავარ როლს შეასრულებენ დეპოზიტების დაზღვევის სისტემების მომავალი მიმართულების ჩამოყალიბებაში.

დანართი

ქვეყნის დასახელება	წელი	დაზღვევის ზღვარი (\$)	ადმინისტრა- ტორი	მანდატი / ტიპი	დაზღვ. სუბ. #	დაფარვა											
						კომ. ბანკი	საქრ. კაუშ.	ფინ. კოოპ.	სად. კომპ.	საინფ. ბანკი	მისო	სას-სამ ბანკი	საშუკმლ. ბანკი	ფ/კ კომპ.	სხვა დეპ. მიმღ. კომპ.	დაფინ- ნანსება	
საქართველო	2017	\$5,000	სახელმწიფო	Paybox	14	+										Ex-Ant	
სომხეთი	2005	\$33,317	კერძო	Paybox	17	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
აზერბაიჯანი	2007	\$58,824	სახელმწიფო	Paybox +	26	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
ჩეხეთი	1994	\$113,714	სახელმწიფო	Paybox +	32	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
ფინეთი	1998	\$113,714	სახელმწიფო	Paybox +	10	+		+					+			Both	
საფრანგეთი	1980	\$113,714	კერძო	Loss minim.	-	+										Both	
საბერძნეთი	1995	\$113,714	კერძო	Paybox +	17	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
უნგრეთი	1993	\$113,644	კერძო	Paybox +	25	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
ყაზახეთი	1999	\$34,477	სახელმწიფო	Paybox +	20	+										Ex-Ant	
ლიტუა	1997	\$113,714	სახელმწიფო	Paybox +	73	+	+									Both	
მოლდოვეთი	2004	\$2,809	სახელმწიფო	Paybox +	11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
პოლონეთი	1995	\$113,982	სახელმწიფო	Loss minim.	564	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Both	
რუმინეთი	1996	\$113,725	სახელმწიფო	Paybox +	26	+	+									Ex-Ant	
სერბეთი	1989	\$56,863	სახელმწიფო	Paybox +	23	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
ესპანეთი	2011	\$113,714	სახელმწიფო	Paybox +	115	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
თურქეთი	1983	\$11,260	სახელმწიფო	Loss minim.	40	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
უკრაინა	1998	\$7,329	სახელმწიფო	Loss minim.	70	+										Ex-Ant	
დიდი ბრიტ.	2000	\$116,215	კერძო	Paybox +	8	+	+	+	+	+			+	+		Both	
აშშ	1933	\$250,000	სახელმწიფო	Risk minim.	4942	+							+		+	Ex-Ant	
ავსტრალია	2008	\$181,712	სახელმწიფო	Risk minim.	188	+	+		+						+	Ex-Pos	
არგენტინა	1995	\$14,607	კერძო	Paybox +	79	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
ბრაზილია	1995	\$44,874	კერძო	Paybox +	887	+				+			+		+	Ex-Ant	
კანადა	1967	\$100,000	სახელმწიფო	Loss minim.	85	+									+	Ex-Ant	
ინდოეთი	1962	\$6,710	სახელმწიფო	Paybox +	2040	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Ex-Ant	
ინდონეზია	2004	\$140,434	სახელმწიფო	Loss minim.	1739	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Both	